

De Moestuin in potten

Locatie : De Lochting

23 maart 2013

De Moestuin in potten

Eerst nog een bakske koffie drinken

23 maart 2013

De Moestuin in potten

Nog een beetje deskundige uitleg van Filip

23 maart 2013

De Moestuin in potten

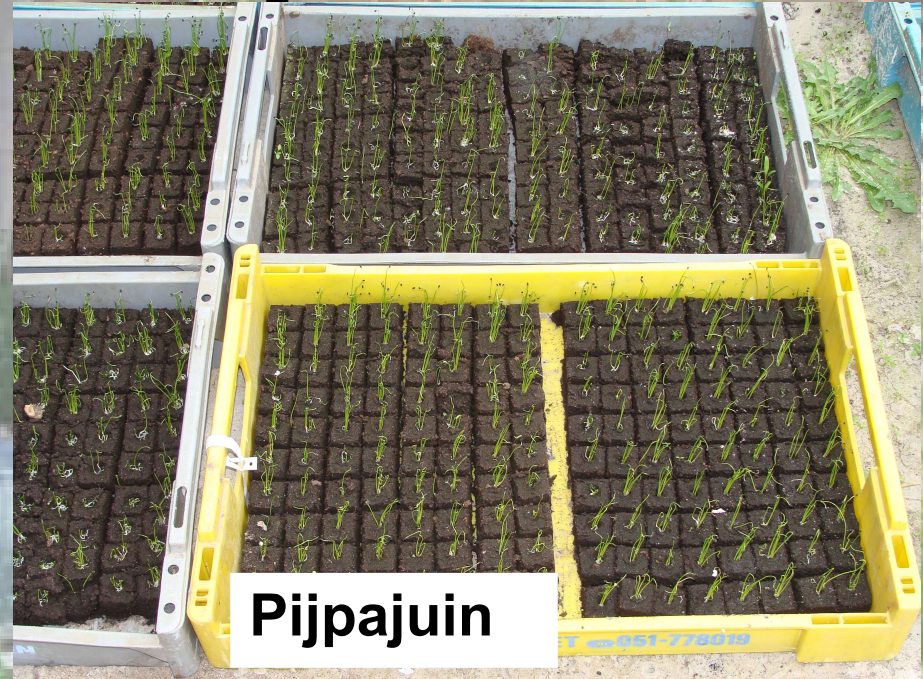

De Moestuin in potten

De plantjes staan in een verwarmde serre

23 maart 2013

De Moestuin in potten

Jory heeft een beetje van alle mee

De Moestuin in potten

Izegemse koekoek

Te koop als kuiken of binnen 6 maand
(geslacht 2 à 3 kg)

23 maart 2013

Rode bietjes

De Moestuin in potten

A photograph of a balcony garden. The scene is set on a wooden deck next to a window with a wooden frame. The garden is filled with various potted plants. In the foreground, there are several small pots containing succulents, including some with blue-tinted leaves. Behind them are larger pots with green leafy plants and some with white and purple flowers. A tall, thin plant with purple flowers stands prominently in the middle ground. The background shows a wooden lattice fence and a glimpse of the outdoors.

Bijlagen : verklarende tekst

23 maart 2013

GROENTEN KW

Lizzy Heylen schrijft elke maand in G&B over haar belevenissen in haar siertuin. Vorig is ze zich ook gaan bezighouden met het kweken van groenten. Doordat er in haar sier geen plek was ingeruimd voor het moestuinieren, is ze creatief aan de slag gegaan met pot vuilniszakken en oude laarzen.

1 | De zak wordt steeds verder gevuld met een mengsel van potgrond en compost.

2 | Lizzy prikt gaten in de aardappelzakken zodat het overtollige water eruit kan lopen.

3 | De aardappelen worden geroid.

RECHTS | Aardappelen doen het goed in een vuilniszak.

Iedereen die met tuinieren bezig is, krijgt vroeg of laat de drang om een groentetuin te starten. Bij mij is de drang er (véél te) laat gekomen: gans de tuin is bebouwd en ik heb nergens plaats om groenten te kweken. Daarom moet mij behelpen met potten. Het kweken van groenten in pot (en zak) is heel gemakkelijk en het heeft het voordeel dat de oogst beperkt blijft tot eigen gebruik. In andere woorden, ik zit straks niet met honderden kruiden, sla en bloemkolen, om nog maar te zwijgen over het overvloedige wortelen, bonen en erwten.

Aardappel in de zak

Eind maart plant ik uien (één ui per pot) en doperwten (drie erwten per pot). Pastinaken plant ik in hoge laarzen. De uien, de dorperwten en de pastinaken gebruik ik geïmpregneerde potgrond. De zak waar de aardappelen in geplant worden vul ik voor een kwart met een mengsel van zelfgemaakte compost en potgrond. Hier en daar maak ik gaten voor drainage. Aardappelen plant ik trouwens nooit in z'n geheel, ik halveer de knol, erop letvend dat er aan beide uiteinden een jonge uitloper zit. Ik gebruik ook telkens twee zakken die ik in elkaar schuif, omdat één zak niet sterk genoeg is. Zodra de aardappelen beginnen te groeien en een paar bladeren vormen, vul ik de zak verder aan met het compostmengsel. Zo worden telkens de jonge plantjes bedekt tot die bijna volledig uitgerold en gevuld is. Pas daarna mogen de planten volledig tot ontwikkeling komen. Per zak ont-

LEVEN IN HET KLEIN

veerd en bijgevolg is er één oogst volledig verloren in. Niet elke aardappelsoort is geschikt om in een zak te en. Er zijn aardappelsoorten die veel te groot worden, bijvoorbeeld 'Vivaldi' geeft een goede opbrengst.

Treuzelende pastinaak

Pastinaken vragen bijzondere aandacht. Mijn ervaring is eisen stellen aan de manier waarop er water wordt en. Pastinaken die ik van bovenaf begiet, vormen naal geen mooie wortel. Ze hebben totaal geen zin om beneden te groeien, ze blijven boven in mijn laarzen elen. Wortelen, in feite alle planten die een penwortel en, reageren net zo. Persoonlijk vind ik het niet zo erg k moet staren op een bende misvormde groenten op bord. Maar ik ben dan ook geen fervent hobbykok le smaak goed is, ben ik al dik tevreden). Indien tafeldrdschikking voor u wel van belang zijn, moet u de n en laarzen in schaaltes met water zetten die nooit ogen: de wortel zal dan mooi naar beneden groeien. r geven is voor zowat elke groente belangrijk. Zeker wilt genieten van een goede opbrengst mag de grond uitdrogen. Bij potten - die ook nog eens in volle aan - is dit wel eens een probleem. Overdag kan de d kurkdroog worden en als er dan 's avonds flink water t gegeven, gaat dit zeker ten koste van de kwaliteit

van de groenten. Ik heb dit een keer ondervonden bij mijn tomaten. Ze ontwikkelden neusrot: de vruchten kregen allemaal bruinzwarte vlekken en waren niet te eten. Dit is geen ziekte, maar een indicatie dat er iets mis is met de waterhuishouding. Ik heb dit probleem kunnen oplossen door nadien twee keer per dag matig water te geven ('s morgens en 's avonds). Tomaten zijn inderdaad drankorgels. Ik zaai ze in maart in een bakje dat ik op de radiator zet. Over het zaaibakje leg ik doorzichtig plastic folie zodat de grond vochtig blijft.

Hoe heter, hoe zoeter

Een ander verhaal zijn de uien en de sjalotten. Hoe minder ik ernaar omkijk, des te beter ze het lijken te doen. Hoewel ze in volle zon staan, geef ik ze maar weinig water. De potten waar ze in komen te staan, moeten tenminste 30 centimeter in doorsnee zijn. In kleinere potten kan je ze ook wel planten, maar dit geeft (voor mij althans) nooit het gewenste resultaat. De uien blijven te klein. Het leuke aan uien is misschien wel het volgende: des te heter hun standplaats, des te zoeter de smaak. Uien en sjalotten zijn dan ook ideale planten om tegen een zuidmuur te hangen of op een rekje tegen de muur te plaatsen. Een zuidmuur warmt namelijk overdag flink op en 's nachts wordt deze hitte vrijgegeven. Uien en sjalotten hebben niets liever dan dat.

Combiteelt

Groenten die in pot worden gekweekt, kunnen ook heel goed gecombineerd worden met bloemen. In dezelfde pot als de groenten kan je bijvoorbeeld oost-indische kers, goudsbloem en afrikaantjes planten. Dit staat niet alleen mooi, maar is ook bevorderlijk voor het ecologisch onderhoud. Afrikaantjes zullen de aaltjes uit de pot houden. Oost-indische kers kan je bijvoorbeeld bij tomaten zetten; de bladluizen vinden de kers lekkerder dan de tomaat. Goudsbloemen houden de witte vlieg bij de groenten vandaan. Om de slakken uit de potten te houden, vind ik koperdraad, die rondom de pot wordt gedraaid, nog altijd het beste resultaat geven. Gebruik wel koperdraad zonder coating, anders heeft het geen effect. ☒

BOVEN | Pastinaak in een oude laars en uien in een pot.

ONDER | Bloemkool begin juni.

TEKST EN FOTOGRAFIE: LIZZY HEYLEN

Zelf maken

BAK MET GROENTEN

Om je eigen groenten te kweken, hoef je heus geen moestuin te hebben. Met een mand met pluksla, een grote container met courgettes of een balkonbak met een groentemand maak je van patio, balkon of daktuin een waar groenteparadijsje.

BOVEN | Het resultaat direct na het planten. Van links naar rechts: chrysant, platte peterselie, lavendel, snijbiet, lavendel, donkerbladige basilicum en rode peper.

Van groenten en kruiden die in potten worden gekweekt, kun je geen grote oogst verwachten. Maar al is de oogst kleiner, zelfgekweekte sla of aardbeien smaken natuurlijk wel het allerlekkerst. Bovendien staat het nog leuk ook. Een voorwaarde voor succes is wel dat de potten in de volle zon kunnen staan. Omdat de grond in een pot snel uitdroogt, is het op een warme zomerdag vaak nodig om twee keer water te geven.

Potten en bakken

Hoe groter de pot des te beter, er is dan minder kans dat de grond uitdroogt. Gebruik alleen potten met gaten in de bodem, het water moet goed kunnen weglopen. Leg onderin eerst een laag potscherven of kleikorrels en vul de pot dan met verse potgrond. In potgrond zit voldoende voedsel voor de eerste weken, daarna moet er regelmatig worden bemest. Dit gaat gemakkelijk met vloeibare mest in het gietwater. Je kunt de grond ook vermengen met organische mestkorrels, die geleidelijk meststoffen afgeven. Wanneer je terracotta potten gebruikt, bekleed de binnenzijde dan met plastic om verdamping via de poreuze

potwand te voorkomen. Kunststof (balkon)bakke heel geschikt, ze zijn stevig en de wand is niet te warm. Helaas zijn ze niet altijd zo mooi. Een leuk alternatief is een metalen balkonbak, zoals gebruikt in ons voorbeeld. Andere mogelijkheden zijn: grote betonnen ring voor rioleringen worden gebruikt; een halve reger; een zelfgemaakte bak van een paar stevige palen en planken.

Groot of klein

Ondiep wortelende groenten als radijsjes en sla 1 voldoende aan een laag aarde van 20 centimeter en ze goed te kweken in een zogenaamde 'vierkante met (de makkelijke moestuin). Kool en courgette hebben ruimte nodig, daarvoor is een grote pot beter geschikt. Een aardappelplant doet het prima in een ruime container. In een hangmand kun je kruiden kweken en bijvoorbeeld tomaten met een hangende groeiwijze. Een bloembak met kruiden of pluksla voor het keukenraam is leuk en praktisch. Met een klimelement in een pot, kun je ook klimplanten kweken, zoals bonen en kalebassen. Zelfs een potgrond of groeizak is een uitstekende 'containe

1 | In de boven-
van de metalen
bak worden
enkele gaten
geboord voor een
goede afwatering.

2 | Vul de bak met
verse potgrond,
hierin zitten
voldoende
voedingsstoffen
voor de eerste
paar weken.

3 | Er is gekozen
voor een mix van
decoratieve
groenten en
kruiden: naast de
snijbiet komt
lavendel.

4 | Wanneer alle
planten over de
bak zijn verdeeld,
vul je deze aan
met potgrond.
Druk de aarde
goed aan.

5 | Geef de
planten tot slot
flink water.

planten. Er zijn groeizakken te koop waarbij het grond-
mengsel is afgestemd op de teelt van een bepaalde groente,
als tomaat. Ook zijn er kunststof tassen en manden van
licht, weerbestendig materiaal die je zelf vult met potgrond.
Ze zijn decoratief en eenvoudig te verplaatsen.

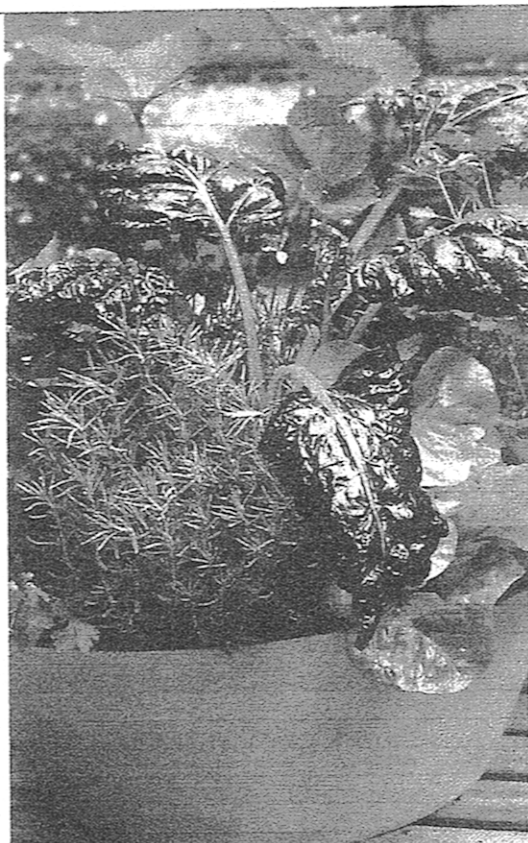
Groentemix

In ons voorbeeld beplanten we de bak met een decoratieve
mix van groenten, kruiden en bloemen. Gaat het vooral om
oogst, dan kun je beter voor één soort per pot of bak
kies-
zen. In een grote pot kun je wel een 'sandwich systeem'
toepassen: een mix van snelle en langzame groeiers, waarvan
de ene over een langere periode kunt oogsten. Bijvoorbeeld
peterselie, bietjes en maïs: tegen de tijd dat de maïs groot is,
kun je de peterselie en de bietjes al geoogst. Andere goede
combinaties zijn radijsjes en snijbiet, sla en kool of tuinkers
en stambonen. Met een onderbeplanting van eenjarige
bloemen fleur je de boel op. Kies bij voorkeur eetbare
bloemen als oost-indische kers en viooltjes. ☒

TEKST EN FOTOGRAFIE: MODESTE HERWIG

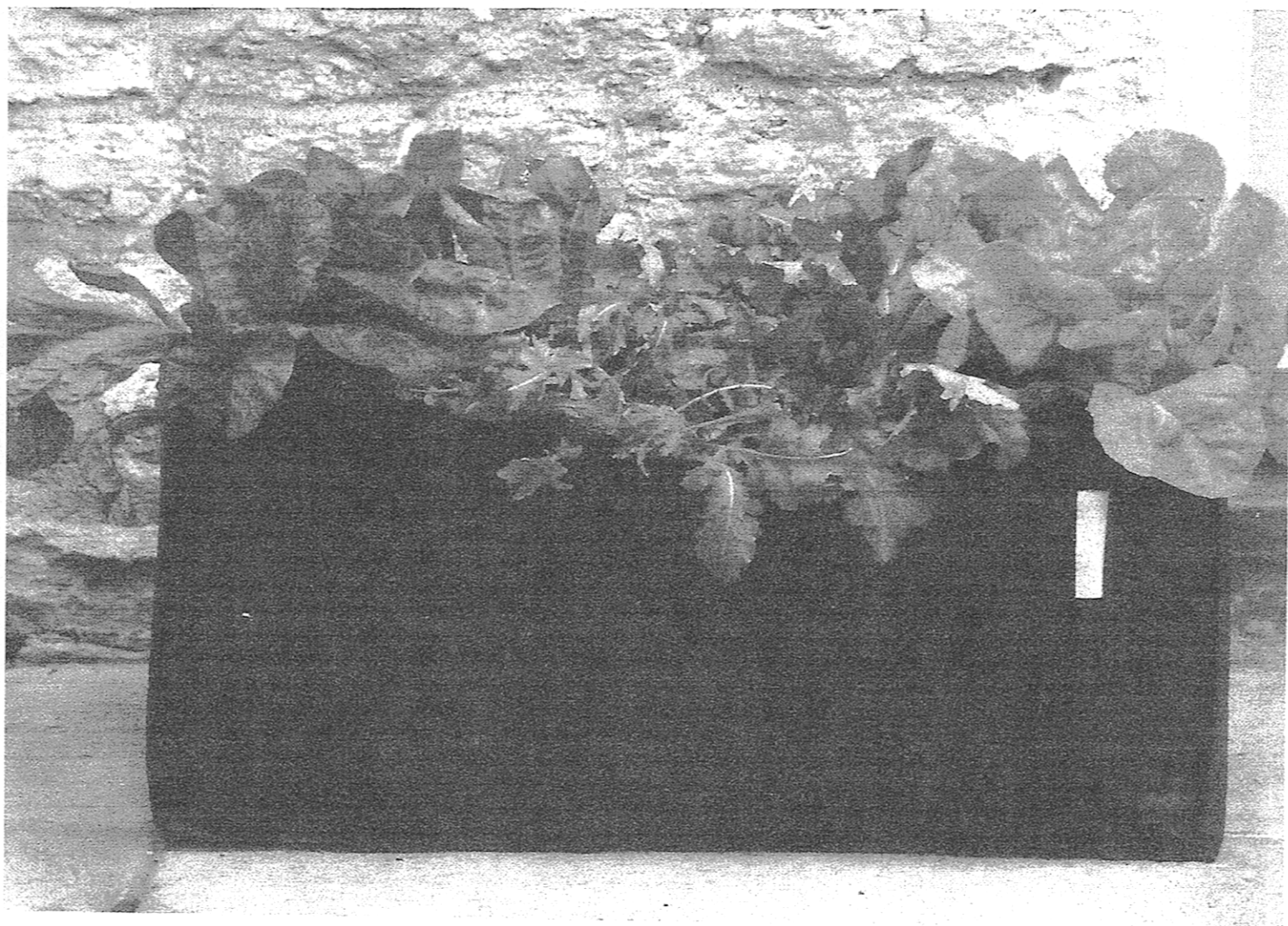
GROENTEN GESCHIKT VOOR POTTEN

- sla en slamix
- (snij)biet
- spinazie
- radijs
- aardappel
- kool
- tomaten en paprika
- pepers
- rabarber
- aardbeien
- peterselie
- bieslook
- basilicum
- lavendel
- salie
- waterkers
- leifruit

hoe groter de pot, hoe
meer. Het verkleint de kans

TREND de MOBIELE moestuin, groenten kweken IN EEN ZAK

EEN GROTE MOESTUIN IS ERG LEUK, MAAR NIET IEDEREEN HEEFT DAAR DE TIJD OF DE PLAATS VOOR. GELUKKIG KAN JE AL VEEL KWIJT IN EEN MINIMOESTUINTJE. DE NIEUWSTE TREND? GROENTEN KWEKEN IN EEN ZAK. HET GAAT (BIJNA) VANZELF.

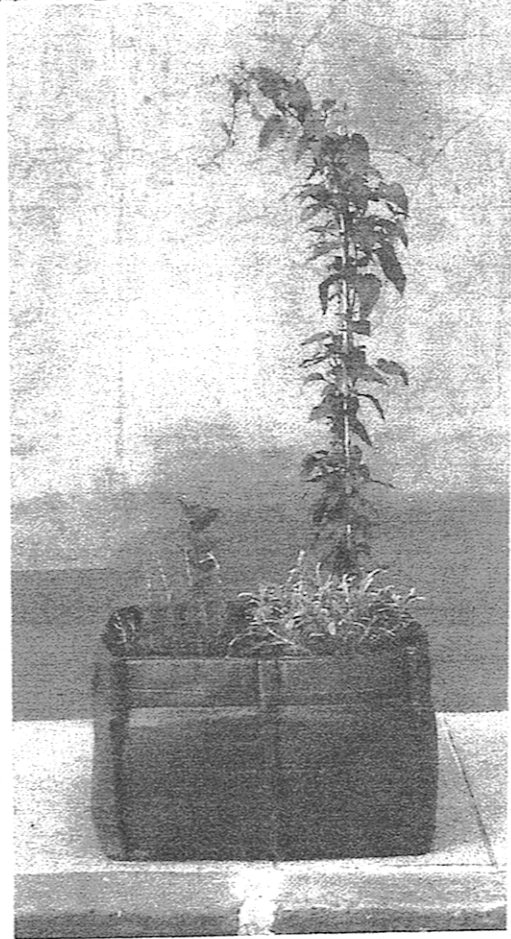

Met plantzakken kan je zelfs het kleinste balkonnetje omtoveren tot een moestuin. Je hebt ze in alle vormen, van rechthoekig tot rond, in verschillende hoogtes en kleuren. Je kan er kruiden in kweeken, slaatjes, aardappelen, tomaten of een andere groente naar keuze. Moestuinzakken worden gemaakt van polyethyleen, een speciaal ademende, geweven, recycleerbare, sterke kunststof. Onderaan zitten gaatjes om het overtollige water te laten weglopen, aan de zijanten oren waarmee je je mobiele moestuin kan verplaatsen. In een doorsnee zak past ongeveer 25 liter potgrond, net genoeg om hem makkelijk te kunnen verplaatsen. Moestuinzakken kosten minder dan een bak of pot; vanaf 8 euro heb je al een set van twee. Ze gaan jaren mee.

AARDAPPELEN UIT EEN PAKJE

Aardappelen groeien erg makkelijk in een zak. Kies er een die voldoende hoog is, zowat 50 cm, liefst in een donkere kleur. Doe 20 cm biologische potgrond in de tas. Verdeel drie (of meer) pootaardappelen

over het oppervlak en dek af met een laagje grond. Zodra er scheutjes bovenkomen, dek je ze systematisch met een nieuwe laagje grond af, tot je onder de rand van de tas uitkomt. Begiet ze aan de voet en probeer de bladeren droog te houden. Na de bloei kan je de allereerste lenteaardappelen rooien. Oogst ze à la minute, per eetportie, dat spaart een bewaarbak in huis uit. Heb je wat meer plaats, beplant dan drie zakken met telkens een drietal weken tussentijd; zo oogst je maandenlang verse aardappelen. Je kan een pak vroeger starten dan in een klassieke moestuin. De zakken kan je immers tijdens een koude periode naar binnen halen of afdekken met noppenfolie. Of maak het jezelf nog makkelijker met een aardappelzuil of kweekvat uit ijzersterk polypropyleen. Je kan er minstens 5 aardappelen en 80 liter potgrond in kweeken. Oogsten doe je door de onderste helft naar boven te klappen en de aardappelen die voor je neus hangen, te plukken. Er komt geen spitvork meer aan te pas; de kans dat je een aardappel doorboort is nihil. Reken op zowat 3 tot 4 kilo opbrengst per zak.

STAP 1
ZAAIEN KAN RECHTSTREEKS IN VOLLE
GROND, OF OP VOORHAND IN KLEINE
ZAAIBAKJES. ALS DE PLANTJES GROOT
GENOEG ZIJN, KUN JE ZE UITPLANTEN
IN DE VAKKEN VAN JE VIERKANTE
METER MOESTUIN.

Moestuin op 1m²

OVERZICHTELIJK, COMPACT EN LEKKER

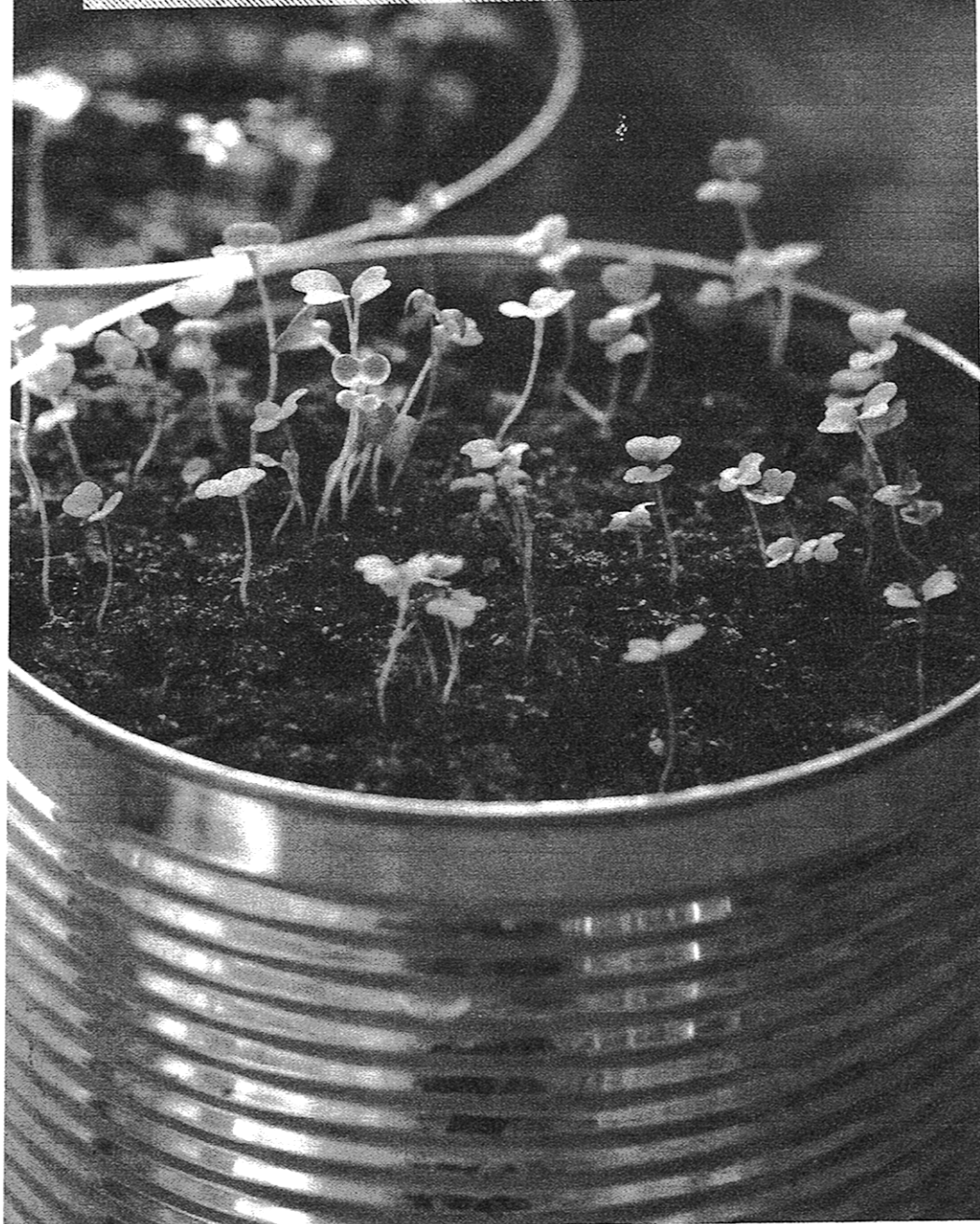
Craag eigen groenten, maar weinig plaats? De nieuwe hype is een moestuintje op 1 m². Wij leggen je uit hoe je dat doet, cm voor cm...

Een vierkante meter moestuin wordt ook wel een 'makkelijke moestuin' of 'flexibele moestuin' genoemd: je kunt er op een beperkte oppervlakte en met relatief weinig werk toch een mooie én gevarieerde groenteoogst kweken. Het principe is eenvoudig: de groentetuin wordt aangelegd in een bak van maximaal 1,20 m bij 1,20 m. Die bak wordt opgedeeld in 16 vakken van 30 bij 30 cm. In elk vak zaai of plant je een andere groente. Zodra een vakje geoogst is, kweek je er weer een andere groentesoort in. Zo kun je een seizoen lang smullen van lekkere verse groenten uit eigen tuin.

De voordelen

Een vierkante meter moestuin is...

- Compact en gevarieerd tegelijk: je kunt er tot 16 verschillende gewassen kweken.
- Flexibel en op maat: je kweekt nooit meer groenten dan je op kunt.
- Gemakkelijk te onderhouden, want verhoogd en langs alle kanten bereikbaar. Voor wie moeilijk te been is, kunnen de bakken zelfs echt op aangepaste hoogte worden aangelegd.
- Overall mogelijk: in een (kleine) tuin,

maar ook op een balkon of (dak)terras.

- Omdat je verschillende soorten groenten dicht bij elkaar kweekt, krijgen ziektes en vervelende insecten minder kans. Daarom is het belangrijk om niet het hele seizoen dezelfde groente in één vak te kweken, maar steeds af te wisselen.

Genoeg voor iedereen

Als je niet veel tijd hebt en je wilt gewoon af en toe een maaltijd met zelfgekweekte groenten op tafel zetten, dan is één bak zeker voldoende om te beginnen. Ben je van plan om dagelijks met het hele gezin van de eigen oogst te eten, dan moet je meerdere bakken plaatsen. Op de site www.makkelijkmoestuin.nl vind je heel veel info en handige tips om uit te rekenen wat je nodig hebt.

Aan de slag

1. In principe hoef je een vierkante meter moestuin niet af te bakenen, maar het oogt leuker en zo'n verhoogde tuin is ook gemakkelijker te onderhouden dan de klassieke moestuin. Wat heb je nodig? Vier paaltjes en vier planken van minstens een meter lang, een aantal flinke spijkers en een hamer. Voor het tuinieren zelf zijn een spade, een hark en een handschepje onmisbaar.
2. Groenten en kruiden houden van een zonnige en beschutte plek die uit de wind ligt. Verwijder eerst het onkruid en spit de aarde om. Stamp de grond terug aan. Leg de planken in een vierkant op de grond. Klop in elke hoek een paaltje in de grond en bevestig de planken.
3. Vul nu de bak met speciale potgrond

voor groenten. Werk er ook wat koe-mestkorrels onder. Ben je zelf niet zo handig, of wil je de moestuin op je balkon of terras installeren? De meeste tuincentra verkopen bouwpakketten die je veel werk besparen. Gewoon grondzeil erin en opvullen met grond.

4. Bak de vakken af met touw en zet plantenlabels in elk vak. Houten roer-stokjes om verf te mengen zijn hiervoor prima geschikt.
5. Zaai of plant in elk vakje een andere groente. Afhankelijk van hoe groot een gewas wordt, kun je er één of meerdere per vak planten. Zo kun je in één vakje van 30 bij 30 cm bijvoorbeeld één tomatenplant, 4 slaplanten of 16 radijsjes kweken.
6. Wanneer je een vak geogst hebt, kun je een andere groente op de lege plaats zaaien of planten. Zet liever niet dezelfde plant, omdat de grond hierdoor te snel uitput.

Beter een goeie buur...

Niet alle groenten houden van elkaars gezelschap. Als je wilt dat je groenten goed groeien, hou je daar dan ook het best rekening mee.

Goede burens
sla, bonen en spinazie
biet, sla en aardbeien
bieslook, prei, sla en tomaat

Slechte burens
uien en bonen
aardappels en tomaten
uien en bonen, erwten en peultjes

Altijd plukverse kruiden

In een (vierkante meter) moestuin horen ook kruiden. Ze zijn afkomstig uit warme en droge landen en ze doen het zelfs goed als je er niet naar omkijkt. Zet ze wel op een zonnig en droog plekje. Het eenvoudigste is om jonge plantjes te kopen. Zeker voor peterselie, die erg langzaam ontkiemt. Bieslook is makkelijk te zaaien en je kunt er het jaar rond van oogsten als je in de winter de plantjes binnenshuis een lichte koele plek geeft.

De allerlaatste moestuintrends

Peter Bauwens is een pionier op het gebied van vergeten oude groentesoorten. Hij experimenteert in zijn kwekerij met bijzondere eetbare planten en heeft intussen al een hele reeks boeiende en stijlvolle tuin- en keukenboeken uitgegeven.
Info: De nieuwe tuin, Trompwegel 27, 9170 De Klinge. Tel. 03-770 78 16, www.denieuwetuin.be
Mini-moestuinen in hout met plantvakjes of in mooi vlechtwerk vind je bij Aveve, zie www.avevewinkels.be
Andere boeiende websites: forum.tuinadvies.be, www.velft.be, www.tuingids.com

Tekst: Ronald Joossen en Tina Verdickt.
Foto's: Karel Daems, Ronald Joossen, Burgon&Ball, Stefan Jacobs & Linnea.